

5. Vurdering og konklusion

5.1. Udviklingen i straffniveauet i voldtægtssager

Som anført under punkt 2.4. antog Straffelovrådet i den indstilling, der er gengivet i forarbejderne til lov nr. 248 af 9. juni 1967, at et niveau af 3 – 4 års fængsel på dette tidspunkt var den normale straf for fuldbyrdet voldtægt, og at straffe på 1 – 2 år kunne forekomme, såfremt der forelå formildende omstændigheder. Det fremgår endvidere af bemærkningerne til lovforslaget, at den foreslåede lovændring ikke var begrundet i et ønske om at mildne bedømmelsen af voldtægtssager.

I Straffelovrådets betænkning nr. 914/1980 om voldtægt, røveri og brandstiftelse, der lå til grund for lov nr. 256 af 27. maj 1981, er der som anført under punkt 2.2. redegjort for strafudmålingspraksis i sager om voldtægt. Straffelovrådet foretog en sammenligning mellem straffniveauet i perioderne 1970-73 og 1974-78. Straffelovrådet fandt, at en sammenligning mellem de to perioder tydede på, at der fra perioden 1970-73 til perioden 1974-78 indtrådte en vis formildelse af straffniveauet. Andelen af straffe på over 1 år var faldet, og Straffelovrådet fandt det nærliggende at slutte, at en del sager var flyttet fra straffniveauet over 1, højst 2 år til straffniveauet maksimalt 1 år. Endvidere understregede Straffelovrådet, at under alle omstændigheder spillede straffe på mere end et par års fængsel en forholdsvis ringe rolle i retspraksis. Det fremgår endvidere af bemærkningerne til lovforslaget til lov nr. 256 af 27. maj 1981, at der med lovændringen ikke tilsigtedes nogen ændring af det gældende udmålingsniveau.

Det må således antages, at den normale straf for fuldbyrdet overfaldsvoldtægt i midten af 1960'erne var 3-4 års fængsel. Straffniveauet faldt herefter i løbet af 1970'erne, og fra midten eller slutningen af 1970'erne spillede straffe på mere end et par års fængsel en forholdsvis ringe rolle i praksis.

Som det fremgår af undersøgelsen i bilag 1 af udviklingen i strafudmålingsniveauet, har analysen af sager fra årene 1984, 1988, 1992, 1996 og 1998 ikke givet noget klart grundlag for at antage, at der i den undersøgte periode er sket en ændring i udmålingspraksis i voldtægtssager. Dog peger de statistiske analyser på, at straffniveauet – alt andet lige – var højere i 1984 end i de øvrige

år. Det højere strafudmålingsniveau i 1984 skyldes ifølge undersøgelsen, at der ved voldtægt efter straffelovens § 216, stk. 2, samt ved voldtægt begået af personer, der tidligere var straffet for seksualforbrydelser, blev idømt længere straffe i 1984 end i de øvrige år. Der er ikke grundlag for at antage, at der er sket en ændring i straffniveauet i de øvrige undersøgelsesår.

Det kan således konkluderes, at straffniveauet i voldtægtssager generelt faldt forholdsvis markant i 1970'erne og frem til midten af 1980'erne. Undersøgelsen giver derimod ikke grundlag for at antage, at straffniveauet for sammenlignelige voldtægtssager har ændret sig fra midten eller slutningen af 1980'erne og frem til i dag.

5.2. Det nugældende straffniveau og vurderingen heraf

Som det fremgår ovenfor under pkt. 4.2., må »normalstraffen« for forsøg på overfaldsvoldtægt antages at være 6-9 måneders fængsel, dog med mulighed for både mildere og strengere straffe. For fuldbyrdet overfaldsvoldtægt uden skærpene omstændigheder antages det ovenfor ved et forsigtigt skøn, at udgangspunktet for straffastsættelsen formentlig ligger i niveauet omkring fængsel i 1 år og 6 måneder.

Med hensyn til forsøg på kontaktvoldtægt skønnes det, at straffniveauet svarer nogenlunde til niveauet ved forsøg på overfaldsvoldtægt, mens straffen for fuldbyrdet kontaktvoldtægt ligger i niveauet mellem 6 måneder og 1 ½ år, men sådan at straffen er 6 – 10 måneder, hvis der ikke er anvendt vold af betydning, eller hvis der ikke i øvrigt foreligger skærpene omstændigheder.

For så vidt angår parvoldtægter, der var fuldbyrdede, antages det under punkt 4.2., at »normalstraffen« ligger i niveauet 6-8 måneders fængsel.

For så vidt angår straffniveauet for kontaktvoldtægter og parvoldtægter giver det billede, der har vist sig med hensyn til straffenes størrelse, mig ikke anledning til at overveje behovet for skærpelse af straffen. Jeg har herved lagt vægt på, at der næsten uden undtagelse er idømt ubetingede straffe, og at straffene ikke kan anses for at være kortvarige.

Straffene for de fuldbyrdede overfaldsvoldtægter, der er beskrevet ovenfor under punkt 4.2., og hvor der forelå skærpene omstændigheder, var på fængsel i 2 – 3 år. Udmålingen i